

My i inni w dyskursach o tożsamości i pamięci zbiorowej czterech pokoleń poznaniaków

Małgorzata Fabiszak i Anna Weronika Brzezińska

Wśród licznych wątków badawczych podejmowanych przez Panią Prof. Annę Duszak poczesne miejsce zajmują badania nad dyskursami tożsamościowymi (patrz np. 2002). W obecnym wystąpieniu podejmiemy kwestię tego w jaki sposób pamięć zbiorowa współczesnych poznaniaków reprezentuje trzy grupy narodowościowe: Niemców, Polaków i Żydów, współtworzące historię miasta przełomu XIX i XX wieku.

Wywiady fokusowe przeprowadzone w 4 pokoleniach poznaniaków wskazują na zintegrowanie stereotypu Prusaka z tożsamością współczesnych poznaniaków zarówno przez mieszkańców miasta jak i przez przyjezdnych. Szczególnie ciekawa jest pamięć o dwudziestoleciu międzywojennym i o II wojnie światowej zbadana zarówno na podstawie wywiadów grupowych jak i analizy prasy. Szczególnie interesujące jest wykluczenie Żydów z pamięci o braterstwie broni. W pamięci o żołnierzach niemieckich dla najmłodszej grupy ważne jest rozróżnienie między pamięcią a upamiętnieniem, podczas dla grupy najstarszej – pomimo pamięci własnej z okresu wojny – wszyscy żołnierze postrzegani są jako młodzi chłopcy wysłani na front wbrew woli.

Szczegółowej analizie poddane zostaną strategie językowe reprezentacji grupy własnej vis a vis dwóch pozostałych grup.

Bibliografia

Duszak, Anna. 2002. „Us and Others: An introduction”. W: Duszak, Anna (ed.) *Us and others. Social identities across languages, discourses and cultures*. Amsterdam/Philadelpjia: Benjamins. 1-28.

Fabiszak, Małgorzata – Anna Brzezińska. 2016. „Żydzi i Niemcy w Poznaniu – (nie)pamięć w krajobrazie miejskim. Analiza korpusu prasowego i wywiadów grupowych”. *Studia Socjologiczne* 2(221): 217–241.